

3. Мимобіжні прямі. Презентації українською мовою. URL: <https://svitppt.com.ua/matematika/mimobizhni-pryami.html> (дата звернення: 06.03.2024).

4. Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія, рівень стандарту) : підруч. для 10 кл. закл. загал. серед. освіти / Є. П. Нелін. – Харків : Вид-во «Ранок», 2018. – 328 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-412-2-40>

INTERNATIONAL COOPERATION IN THE CONTEXT OF EDUCATIONAL LEGISLATION OF UKRAINE

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В КОНТЕКСТІ ОСВІТНЬОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Fizeshi O. J.

*Doctor of Pedagogic
Sciences, Professor,
Professor at the Department
of Pedagogy of Preschool and Primary
Education and Educational Management
Mukachevo State University
Mukachevo, Ukraine*

Fizeshi J. J.

*Master's Degree Student,
1st year, specialty "International
Economic Relations"
Uzhhorod National University
Uzhhorod, Ukraine*

Фізеші О. Й.

*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки
дошкільної, початкової освіти та
освітнього менеджменту
Мукачівський державний
університет
м. Мукачеве, Україна*

Фізеші Й.Й.,

*магістрант 1 року навчання
спеціальності «Міжнародні
економічні відносини»
Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний
університет»
м. Ужгород, Україна*

Міжнародне співробітництво в галузі освіти є важливою складовою інтеграції України в європейський та євроатлантичний політичний, економічний, правовий та освітньо-культурний простір.

Серед наукових праць, у яких предметом дослідження виступали питання міжнародної співпраці в освітній сфері, актуалізуємо праці Т. Антонюк (обґрунтування необхідності міжнародного співробітництва вітчизняних закладів вищої освіти як важливого чинника

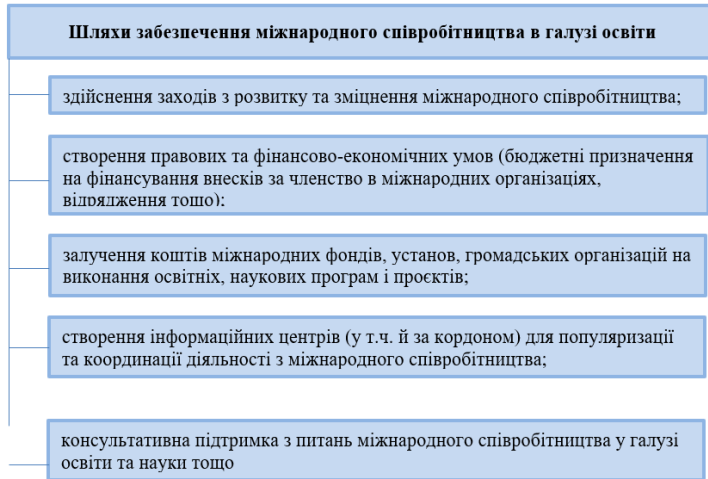
реформування та модернізації національної системи освіти та її успішної інтеграції до світового освітнього простору, посилення конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг) [1, с. 150]; О. Гальцевої та М. Дмитриченка (аналіз міжнародних проєктів за участю України та програми й ініціативи в сфері освіти, що мають міжнародний вимір («Темпус», «Еразмус Мундус», «Жан Моне», «Молодь у дії»)) [2, с. 21]; Н. Ратушняк і Н. Синюк (систематизація напрямів міжнародної співпраці в контексті розробки Державних стандартів початкової та базової середньої освіти, підвищення кваліфікації вчителів за допомогою онлайн-ресурсів і фасилітованих курсів, демократизації діяльності закладів освіти України) [5, с. 110] та ін.

У нашому дослідженні розглянемо законодавче підґрунтя, що сприяє реалізації Україною міжнародного співробітництва на рівні загальної середньої та вищої освіти.

У Законі України «Про освіту» (2017) зазначено, що державна політика в сфері освіти формується і реалізується на основі «наукових досліджень, міжнародних зобов'язань, вітчизняного та іноземного досвіду з урахуванням прогнозів, статистичних даних та індикаторів розвитку з метою задоволення потреб людини та суспільства» (ст. 5), а «інтеграцію в міжнародний освітній та науковий простір» визначено як засаду державної політики в сфері освіти та принцип освітньої діяльності (ст. 6). Обґрунтуванню засад міжнародного співробітництва присвячено окремих розділ XI «Міжнародне співробітництво», який регламентує законодавчі та правові засади діяльності закладів освіти, наукових, науково-виробничих установ системи освіти, органів державного управління освітою щодо укладання договорів про співробітництво, встановлення прямих зв'язків із закладами освіти, підприємствами, установами, організаціями, науковими установами системи освіти іноземних країн, міжнародними підприємствами, установами, організаціями, фондами тощо (ст. 82). Окрім того, визначено основні шляхи (ст. 83), за допомогою яких забезпечується сприяння держави реалізації міжнародного співробітництва (рис. 1).

Зауважимо, що законом «Про освіту» (2017) передбачено також участь вітчизняної освітньої галузі в міжнародних порівняльних дослідженнях якості освіти (ст. 83), результати яких повинні оприлюднюватися та враховуватися органами державної влади під час формування державної політики в сфері освіти. Питання академічної мобільності також знайшли відображення в освітньому законі, зокрема за такими напрямками, як: реалізація права учасників освітнього процесу на міжнародну академічну мобільність; розроблення спільних освітніх

і наукових програм з іноземними закладами освіти, науковими установами, організаціями; залучення іноземців до навчання та викладання в закладах освіти України (ст. 84).

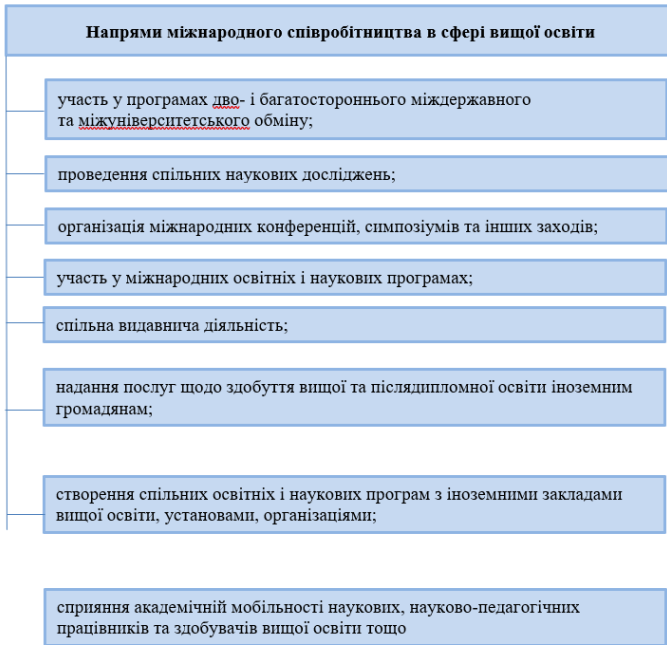

Рис. 1. Шляхи державного сприяння міжнародному співробітництву в галузі освіти

Щодо Закону України «Про повну загальну середню освіту» (2020), то питання, пов'язані з реалізацією міжнародного співробітництва в системі загальної середньої освіти, визначаються також окремим розділом IX «Міжнародне співробітництво», в якому зазначено, що заклади освіти, наукові установи системи загальної середньої освіти, їхні засновники, органи державної влади та органи місцевого самоврядування «мають право укласти угоди про співробітництво, встановлювати прямі зв'язки з органами управління освітою та закладами освіти інших держав, міжнародними організаціями, фондами у встановленому законодавством порядку» (ст. 63). Задля забезпечення незалежного оцінювання якості освіти держава сприяє участі здобувачів загальної середньої освіти в міжнародних порівняльних дослідженнях якості освіти – TIMSS, PISA, PIRLS та ін.

Закон України «Про вищу освіту» (2014) також чітко виокреслює засади державної політики щодо міжнародного співробітництва в сфері вищої освіти (ст. 74), а також напрями зовнішньоекономічної діяльності

в цій сфері (ст. 76). Розвиток пріоритетних напрямів міжнародного співробітництва в сфері вищої освіти, що визначається ст. 75 цього Закону, представлено на рис. 2.

Рис. 2. Напрями міжнародного співробітництва в сфері вищої освіти

Вважаємо за необхідне підкреслити, що міжнародне співробітництво в галузі освіти також передбачає низку заходів, спрямованих на «популяризацію та вивчення української мови та культури за кордоном, у тому числі шляхом направлення педагогічних (науково-педагогічних) працівників для викладання в закладах освіти за кордоном української мови, літератури, культури, історії, географії тощо відповідно до міжнародних угод» [4; 5], що, власне, забезпечує двосторонній характер міжнародного співробітництва в галузі освіти.

Отже, аналіз Законів України, що регламентують освітню галузь в контексті забезпечення міжнародного співробітництва, дозволяє

констатувати, що цей напрям є важливим у реалізації тісної наукової та освітньої взаємодії з іноземними партнерами, що сприяє підвищенню рівня розвитку освіти та науки в Україні, а врахування актуального досвіду з організації та управління в галузі освіти та науки стимулюватиме процеси її реформування та модернізації.

Література:

1. Антонюк Т.Д. Міжнародне співробітництво та інтеграція у галузі освіти як важливий фактор конкурентоспроможності української освітньої системи. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Історичні науки. 2013. Вип. 21. С. 149-155.
2. Гальцова О.Л., Дмитриченко М.І. Міжнародна співпраця України з країнами Європи в галузі освіти. Причорноморські економічні студії. 2019. Вип. 44. С. 21-26.
3. Закон України «Про вищу освіту». К. 2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 20.03.2024).
4. Закон України «Про освіту». К. 2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 20.03.2024).
5. Закон України «Про повну загальну середню освіту». К. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 20.03.2024).
6. Ратушняк Н., Синюк Н. Міжнародна співпраця України як чинник реалізації освітніх реформ у закладах загальної середньої освіти (на прикладі програми підтримки освітніх реформ в Україні «Демократична школа»). *Comparative Professional Pedagogy*. 2022. Вип. 12(1). С. 110-117.